

Pro Invenia AS
Vestre Rosten 78
7075 Tiller

Stjørdal, 09.05.2018

Dette brevet sendes på vegne av: Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag, Trondhjems Turistforening, Trondheim Turmarsjforening, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga

---

Høringsuttalelse til Mereftasåsen steinbrudd

Innledning

Det er varslet oppstart av planarbeid med planprogram for utvidelse av Mereftasåsen steinbrudd. Planområdet omfatter ca 355 daa, en økning på nærmere fem ganger dagens planområde på 76 daa. Både varslingsbrevet og Melhus kommunes hjemmesider opererer med utvidelse til «ca 320 daa», men det er avklart med saksbehandler i Pro Invenia at 355 daa (som det går frem av planprogrammet) er det riktige.

Hensikten med reguleringsarbeidet er ytterligere råstoffutvinning samt å legge til rette for deponi av rene masse i deler av området. Mesteparten av utvidelsesområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNRF og idrettsanlegg, samt en liten del til fremtidig råstoffutvinning. Planavgrensningen går hovedsakelig langs eiendomsgrensene både i og sør- og norddelen av planområdet.

Sammendrag

Vi ønsker at kommunen **ikke** går videre med planene i dagens form av hensynet til følgende grunner:

- **Friluftsliv:** Området er kartlagt som svært viktig friluftslivsområde. Det er et nettverk av stier i umiddelbar nærhet, med Bjørsetknippen som den mest etablerte. Dette fungerer også som atkomst til et fiskevann.
- **Idrett:** Som en viktig del av folkehelseutfordringene er idrett sammen med friluftsliv viktige momenter for å motvirke livsstilssykdommer. Et stort skianlegg ligger inni og kloss inntil tiltaksområdet. Skianlegget vil bli særdeles forringet av virksomheten slik den foreslås.

Forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263

www.fnf-nett.no/sortrondelag
Org. nr.: 916627831

- **Areal- og samfunnsplan:** En omfattende omdisponering av LNRF-formål gjennom reguleringsplaner vil minke verdien av helhetlig og langsiktig arealplanlegging. Samtidig vil også tap av friluftsliv- og idrettsområder ikke være forening med folkehelsevisjonene i kommuneplanens samfunnsdel.
- **Naturverdier:** Det er myr innenfor planavgrensningen. Denne fungerer som et viktig karbonlager og bør bevares med betydelige buffersoner om noe virksomhet tillates. Det ønskes også at området kartlegges grundig, da man vet at 75% av antatt verdifull natur ikke er kartlagt. De kjente databasene er dermed ikke tilstrekkelige som kunnskapsgrunnlag.

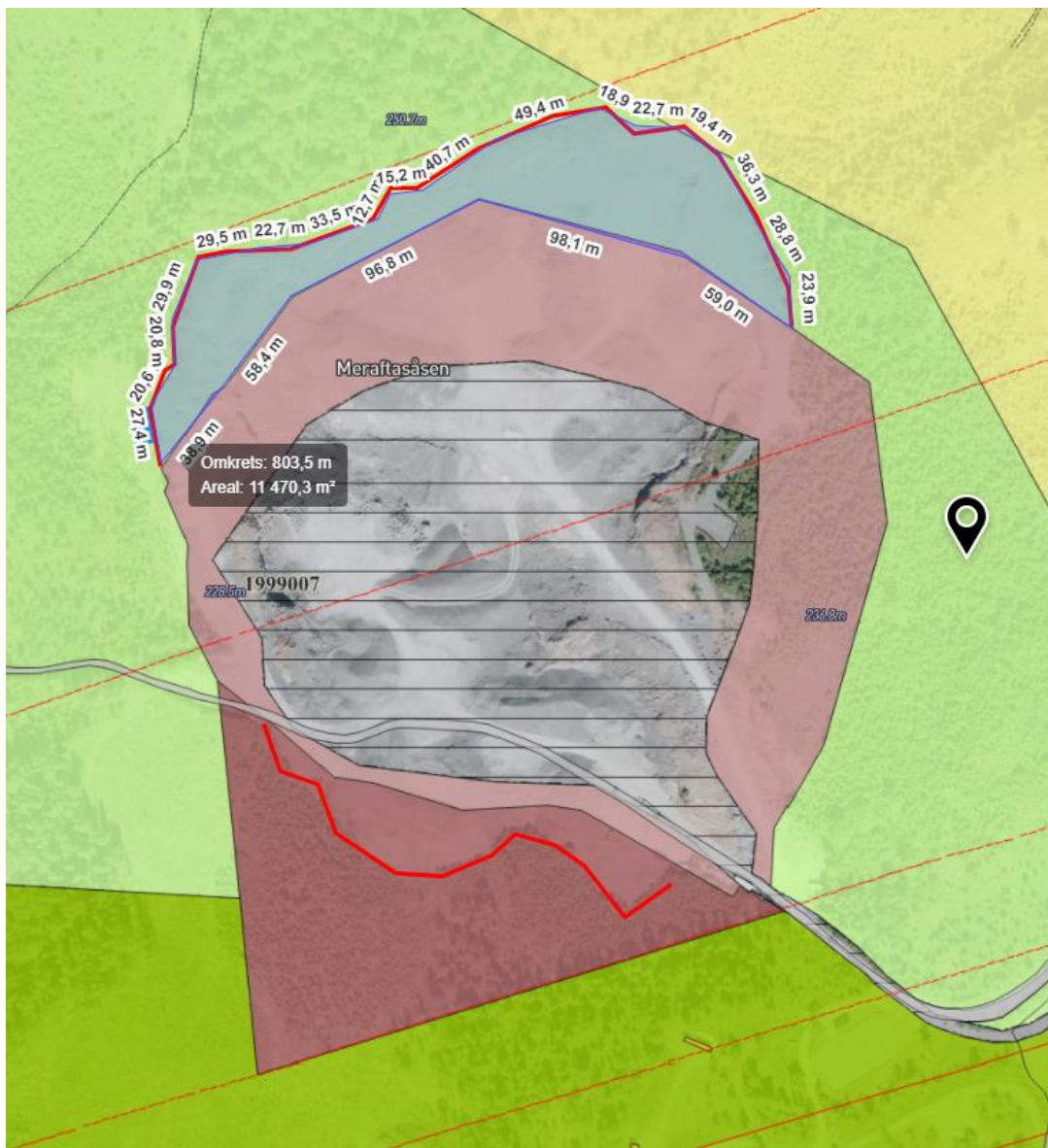
Så lenge avrenning og forurensingshensyn utredes grundig kan det være fornuftig å tillate noe deponi om uttaksvirksomheten avsluttes. En utjevning at gjenværende klipper med påfylling av deponimasser og potensiell revegetering vil være det mest estetiske.

Våre merknader

Dagens virksomhet

Ved hjelp av karttjenesten «kommunekart» går det tydelig frem at masseutvinningen allerede har pågått utenfor det gjeldende reguleringsområdet (fig 1). Størst er inngrepet i nordlig retning hvor tapt LNRF-areal utgjør ca 11,5 daa. I sørlig retning er overskredet område avsatt til fremtidig masseutvinning. Om det ikke foreligger noen dispensasjoner eller tillatelser utover dette, er det et overtramp som ikke øker tilliten til tiltakshaver.

Figur 1 Blått område i nord viser området hvor tiltakshaver har utvunnet masser utover reguleringsplangrense. Dette arealet er i kommuneplanens arealdel avsatt til LNRF-formål, og målene fremgår i den mørke boksen. Avgrensingen er omtrentlig og foretatt basert på det visuelle i satelittkartet. Lys rosa viser området regulert til råstoffutvinning mens mørkere rosa viser område regulert til fremtidig råstoffutvinning. Kilde: <https://kommunekart.com/klient/melhus/publikum?urlid=adf68f9adb624286b4beaf98ed5ce195>.

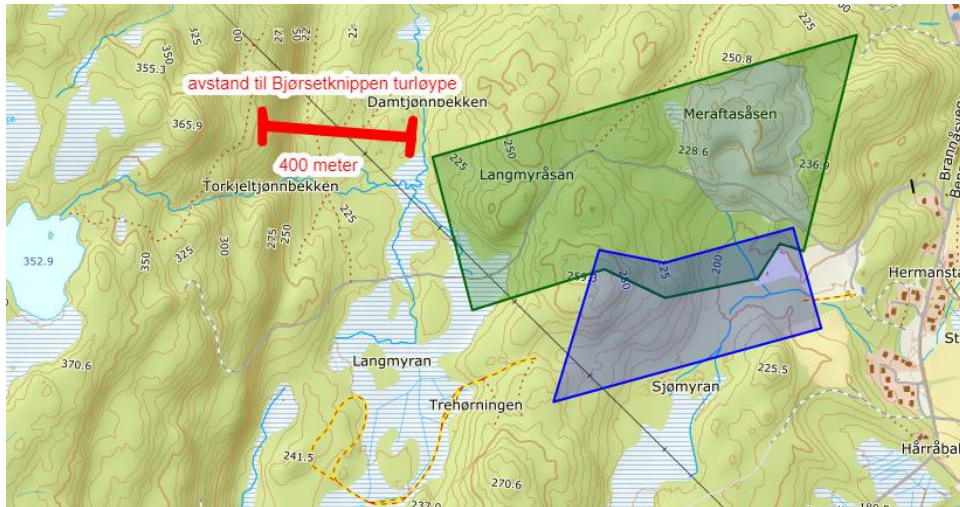
Friluftsliv og idrett

Området er i regi av Sør-trøndelag fylkeskommune kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde¹. Tiltaksområdet ligger i sin helhet innenfor Råbygdmarka nærturterreng som har et nettverk av stier og turmuligheter, samt fungerer som atkomst til Torkjeltjønnna fiskevann. Kloss inntil foreslått grense i sør har Trønder-Lyn ski et stort område med skilekbakke (alpinanlegg), skøytebane, stadiontun med lekeområde og brakke, skiskytterstadion og lysløype (fig 2). I tillegg blir det preparert skiløyper videre

¹ <http://faktaark.naturbase.no/KartlagtFriluftsliv?id=FK00004806>

vestover og nordover i Råbygdmarka. Omkring 400 meter vest for plangrensa går Bjørsetknippen tursti som passer for alt fra barn til eldre ².

Figur 2: Grønt viser foreslått planavgrensning av tiltakshaver. Blått viser omtrentlig kjerneområde til skiklubben med lysløype i gul-rødt stiplet linje. Avstand til tursti markert i rødt mens Torkjeltjønnna skimtes i vest.

Nærturområder er sett på som svært viktige områder i folkehelsearbeidet. Det finnes mye forskning på friluftslivets positive effekt på fysisk og psykisk helse. Tall fra SSB viser at 94% av landets befolkning deltok på friluftslivsaktiviteter i 2014, men utfordringene med inaktivitet er stadig et nasjonalt og globalt problem (se helsedirektoratets sammenstilling hvor det går frem at 1 av 8 dødsfall knyttes til inaktivitet³). Det er dermed særdeles viktig at lavterskeltilbud som nærturområder og idrettsanlegg bevares, noe kommunen er forpliktet til gjennom blant annet folkehelse- og friluftsloven. Melhus kommune har gjennom kommuneplanens samfunnsdel (2025) vedtatt et mål om å:

være en foregangskommune innenfor folkehelsearbeid og skal ha fokus på forebyggende og helsefremmende arbeid, trivsel og livskvalitet for alle grupper av befolkningen. Dette skal gjenspeiles i kommunens planlegging, drift og tjenesteproduksjon.

En betydelig forringelse av dette svært viktige friluftslivsområdet vil ikke være i tråd med den overordnede samfunnsplanen, som er ment for å legge føringer i slike planer. Det er spådd en total befolkningsøkning på 25% fra 2009 til 2025 i Melhus kommune, med prognoser på opp mot 60% økning av eldre over 80. Det vil dermed være et enda større behov for nærturområder enn tidligere. Samfunnsplanen nevner også:

For Melhus kommune er det viktig å informere om mulighetene for fysisk aktivitet, friluftsliv og rekreasjonsmuligheter og stimulere samarbeidet med lag og foreninger.

² <https://www.ut.no/tur/2.6311/>

³ <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/veivisere-i-lokale-folkehelseiltak/fysisk-aktivitet-lokalt-folkehelsearbeid#kunnskapsgrunnlag>

En degradering av kvaliteten til virkeområdene til lokale turforeninger og idrettslag vil gå på tvers av dette, og det er både vanskelig og kostbart å finne fornuftige avbøtende tiltak i slike tilfeller. Interessekonflikten i dette området anses å være såpass stor at vi **ikke ønsker at kommunen går videre med planene om ytterligere råstoffutvinning**. Grunnet støv, støy og farlige kantsoner vil et steinbrudd i anleggsfasen påvirke langt utover det faktiske planområdet. Det er uansett vanskelig å se løsninger som ikke ødelegger skianlegget totalt, og med et nettverk av stier vil selv et lite inngrep kunne redusere områdetets verdi og påvirke brukerfrekvensen. Inngrep i LNRF-områder er på generelt grunnlag lite ønskelig, og vi frykter at kommuneplanens arealdel mister sin langsiktighet og sin verdi om det tillates store endringer av arealformålene.

Naturverdier

Myr

Det er ikke registrert noen kjente truede arter eller naturtyper i området som det også kommer frem av planprogrammet. Dette er riktignok basert på det noe begrensede kunnskapsgrunnlaget. Sabima anslår at omkring 75% av antatt verdifull natur **ikke** er kartlagt⁴. Tiltaksområdet må derfor kartlegges grundig før ny virksomhet eventuelt kan tillates.

Innenfor planavgrensningen i vest ligger det en del av Langmyran. Det er ukjent hvilken myrtype dette er men det bør utredes grundigere da flere myrtyper er kan huse sårbare og viktige arter, samt være en truet naturtype i seg selv. Myr er på generelt grunnlag en viktig naturtype som har vært og er svært utsatt for bit for bit forringelse i form av grøfting, torvuttak og neddyrking/omdisponering av arealet. Myr forsyner oss med en rekke økosystemtjenester som flomdemping, vannrensning, og karbonlagring, samtidig som å ha en økologisk funksjon for planter, fugler og dyr. Den årlige netto karbonlagringen er ikke veldig stor og det tar hele 5000 år før ei myr blir 5 meter dyp. Myra er dermed først og fremst viktig som et *lager* av karbon og forringelse vil i så måte være umulig å erstatte eller kompensere. Forringelse av myr vil derfor ikke være i tråd med kommunens hovedmål innen miljø, klima og energi (kommuneplanens samfunnsdel). Vi minner også om at «statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning i kommunene» er under behandling. Her er helhetlig planlegging og hensynet til våtmarker og vannhåndtering sentrale begreper. I «nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging» står det:

«Det er viktig at kommunene og fylkeskommunene har kunnskap om ulike økosystemers betydning for klimatilpasning. Natur som våtmarker, myrer, elvebredder og skog kan dempe effektene av klimaendringer, og er viktig å ivareta i arealplanleggingen»

Om kommunen likevel går videre med planene er det ønskelig at myrområder med betydelige buffersoner utelates fra både uttak- og deponiplaner. Her trengs det helhetlig planlegging slik at inngrep «langt» unna ikke drenerer ut myra.

⁴ <https://www.sabima.no/norge-trenger-okologisk-grunnkart/>

Verneområde og utredninger

Det er positivt at tiltakshaver skal utrede påvirkninger i verneområdet for Gaula. Det er mye bekker og myrer i området, og råstoffutvinnelse/deponi er kjent for å kunne påvirke vannkvaliteten negativt (sedimentasjon, kjemisk påvirkning etc). Det oppfordres til å vektlegge totalbelastningen av aktivitet innenfor verneområdet.

Vennlig hilsen

Fredrik Fredriksen
Rådgiver
FNF Trøndelag

Dokumentet er elektronisk godkjent

forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263
www.fnf-nett.no/sortrondelag
Org. nr.: 916627831